Civillieta Nr.C31446213

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

2014.gada 24.martā, Krāslavā

Krāslavas rajona tiesas

tiesnese G.Kusiņa

izskatīja rakstveida procesā civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Dunker Latvija" maza apmēra prasība pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 3.oktobrī sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Dunker Latvija" (turpmāk tekstā SIA „Dunker Latvija") iesniedza tiesā maza apmēra prasības pieteikumu par parāda piedziņu no /pers. B/. Prasības pieteikumā norādīts, ka 2012.gada 3.decembrī SIA „Dunker Latvija" noslēdza ar /AS nosaukums/ preču pirkšanas-pārdošanas līgumu Nr.DL 12/0065, saskaņā ar kuru SIA „Dunker Latvija" piegādāja /AS nosaukums/preces, kuras /AS nosaukums/ saskaņā ar līguma punktu 4.2.apņēmās apmaksāt 30 kalendāro dienu laikā no preču pavadzīmes-rēķina izrakstīšanas dienas. Saskaņā ar līguma 5.4.punktu, gadījumā, ja pircējs savlaicīgi neapmaksā piegādātās preces, pircējam jāmaksā pārdevējam līgumsods 0,5 apmērā. Līguma Nr.DL12/0065 5.6.punkts paredz, ka persona, kas parakstījusi līgumu, galvo un uzņemas saistības kā galvinieks saskaņā ar Civillikuma 1692.-1714.pantiem, un apņemas kā pats parādnieks pilnā apmērā atbildēt pārdevējam par pircēja parādu pret pārdevēju, kas pastāv saskaņā ar līgumu, tai skaitā, bet ne vien par galveno parādu un par tā blakus prasījumiem - kavējuma naudu, līgumsodu, kā arī iespējamiem tiesvedības izdevumiem un neiegūto labumu. Līgumu Nr.DL 12/0065 /AS nosaukums/ vārdā parakstīja, uzņemoties iepriekš minētās saistības, valdes loceklis /pers. B/, kurš atsevišķi ir parakstījies kā galvotājs, uzņemoties saistības kā pats parādnieks. Līdz 2013.gada 1.oktobrim AS „Forshtadt" nav izpildījis savas saistības, nav veicis apmaksu par piegādātajām precēm pēc 2012.gada 20.decembra preču pavadzīmes-rēķina Nr.12DL-033667 Ls 142,99 apmērā, apmaksas termiņš 2013.gada 3.februāris, saskaņā ar līguma 4.2.punktu. Neskatoties uz prasītāja vairākkārtīgiem atgādinājumiem un brīdinājumiem, atbildētājs tā arī neapmaksāja visu parāda summu saskaņā ar līguma uzliktajiem pienākumiem.

Pamatojoties uz Civillikuma 1402., 1511., 1587., 1652., 1662., 1698.pantu, 1702.panta otro daļu, 1716., 1720., 2021.pantu, prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja /pers. B/ par labu SIA „Dunker Latvija" pamatparādu Ls 142,99, līgumsodu Ls 171,59, kā arī samaksātos tiesas izdevumus.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu, pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei. Noraidījuma nav pieteikti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu, 2013.gada 11.oktobrī atbildētājam ierakstītā pasta sūtījumā uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu nosūtīts prasības pieteikums paskaidrojuma sniegšanai.

2014.gada 20.martā Krāslavas rajona tiesā saņemts atbildētāja /pers. B/ paskaidrojums, kurā norādīts, ka prasītāja prasību uzskata par nepamatotu. Paskaidrojumā norādīts, ka no līguma ir redzams, ka viņš, kā valdes loceklis parakstīja un uzlika /AS nosaukums/ zīmogu pie saviem parakstiem. Šis zīmogs ir uzlikts arī pie paraksta galvinieka vietā. Tas nozīmē, ka parakstu uzlika /AS nosaukums/amatpersona, nevis fiziskā persona, un viņam nebija zināms un saprotams, ka SIA ,, Dunker Latvija" vienpusējā kārtībā piedāvātā līguma projektā ir iekļauts punkts par viņa personīgām saistībām pret šo uzņēmumu.Iespējamais galvojums pastāv, kā blakus saistība, kuras uzdevums ir kalpot par citas galvenās parāda saistības nodrošinājumu.Ar viņu, kā fizisko personu, netika noslēgts galvojuma līgums ar kuru viņš uzņemtos saistības par parādnieka - /AS nosaukums/saistībām. Prasībā uzrādītais līguma punkts ir pretrunīgs.Viņš nav līguma (darījuma) puse ar visiem rekvizītiem, bet viņa paraksts līguma pēdējā lapā nepierāda, ka viņš piekrita visa līguma noteikumiem, tostarp atsevišķam līguma punktam par galvojumu.No lietas materiāliem ir redzams, ka viņš neparakstīja galvojuma līgumu, bet parakstīja tieši līgumu pircēja vārdā un neuzņēmās saistības parādnieka vietā.No lietas materiāliem nav saprotams, vai SIA ,, Dunker Latvija" ir vērsusies pret līguma (darījuma) pusi /AS nosaukums/ un pierādījumus tam, ka /AS nosaukums/nav samaksājis tieši prasībā norādīto summu. Prasības pieteikumam nav pievienots neviens dokuments, kas būtu par pierādījumu tam, ka parāds nav nokārtots pilnā apmērā vai daļēji.Tad, ja prasītāja prasība pēc būtības pamatota, tad prasītājam ir

tiesības uz līgumsodu 10% apmēra no parāda summas, t.i. Ls 14,29 un ne vairāk.Uzskata, ka izskatot lietu, ir jāpiemēro Civillikuma 1724[1].pantu. Prasītājs ilgā laika posmā, neceļot prasību pret parādnieka, ieguva iespēju iedzīvoties uz parādnieka rēķina, kas nav uzskatāma par godprātīgu rīcību. Saskaņā ar labas ticības principu personai var tikt liegta subjektīvo tiesību izlietošana, ja izrādās, ka otras puses pretējās intereses saskaņā ar konkrētiem lietas apstākļiem ir atzīstamas par svarīgākām. Pie šādiem apstākļiem šāda prasītāja rīcība, ilgstoši negriežoties pie parādnieka, neatbilst Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam un līgumsoda prasība nav atzīstama par pamatotu un parādnieks ir atsvabināms no neizdevīgajām nokavējuma sekām. Prasītāja prasību atbildētājs uzskata par nepamatotu un noraidāmu, bet jebkurā gadījumā, līgumsoda apmēru par samazināmu līdz Ls 14,29.

Ņemot vērā, ka puses nav lūgušas lietas izskatīšanu tiesas sēdē, tiesnese, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[25]panta pirmo daļu, pieņēma lēmumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā. Pusēm nosūtīts paziņojums, norādot, ka sprieduma norakstu puses varēs saņemt 2014.gada 24.martā Krāslavas rajona tiesas kancelejā.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudot rakstveida pierādījumus, atzīst, ka maza apmēra prasība ir pamatota un apmierināma.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 1511.pants noteic, ka līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

Atbilstoši Civillikuma 1587.pantam, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

2012.gada 3.decembrī starp AS „Dunker Latvija", kā pārdevēju tās direktores /pers. D/ personā, un /AS nosaukums/ kā pircēju, tās valdes locekļa /pers. B/ personā, noslēgts līgums Nr.DL 12/0065.

Līguma 1.1.punkts noteic, ka pārdevējs pārdod un piegādā pircējam preces, atbilstoši pārdevēja piedāvājumam, bet pircējs apņemas piegādātās preces pieņemt un apmaksāt saskaņā ar šī Līguma noteikumiem.

Līguma 1.6.punkts noteic, ka preču piegādi noformē ar preču pavadzīmi – rēķinu, kurā uzrāda preču nosaukumu, daudzumu un vērtību katrā atsevišķā partijā.

Līguma 2.1.punkts noteic, ka katras atsevišķas preču partijas nodošana un pieņemšana tiek noformēta ar preču pavadzīmes-rēķina parakstīšanu. Parakstot un apzīmogojot preču pavadzīmi-rēķinu, pircējs apliecina, ka ir saņēmis preču pavadzīmē-rēķinā uzrādīto preču partiju atbilstoši preču pavadzīmē-rēķinā uzrādīto preču daudzumam un kvalitātei, pamatojoties uz preču kvalitāti apliecinošiem dokumentiem, un ka pircējam nav nekādu pretenziju pret pārdevēju sakarā ar to. Pretenzijas par pieņemto preču kvalitāti sakarā ar preču slēptajiem defektiem pircējs var izteikt 3 dienu laikā no preču pavadzīmes-rēķina parakstīšanas brīža.

Līguma 4.2.punkts noteic, ka pircējs apņemas apmaksāt preces 30 kalendāro dienu laikā no preču pavadzīmes-rēķina izrakstīšanas dienas.

Tiesa secina, ka 2012.gada 20.decembrī prasītāja piegādājusi preci /AS nosaukums/ par summu Ls 1512,39 (pavadzīme Nr.12DL-033667). Samaksa par piegādāto preci pēc pavadzīmes /AS nosaukums/ bija jāveic līdz 2013.gada 3.februārim (14.-15.lietas lapas).

Prasītājs norādījis, ka /AS nosaukums/par saņemtajām precēm pilnībā nav norēķinājies, /AS nosaukums/ parāds SIA „Dunker Latvija" sastāda Ls 142,99.

Saskaņā ar Civillikuma 1716. un 1717.pantu, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Civillikuma 1720.pants noteic, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bija norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Līguma 5.4.punkts noteic, ka gadījumā, ja pircējs savlaicīgi neapmaksā piegādātās preces, pircējam ir jāsamaksā pārdevējam līgumsods 0,5% apmērā no kopējās pilnīgi neapmaksātās preču pavadzīmes-rēķinā uzrādītās summas par katru nokavējuma dienu.

/AS nosaukums/neveicot preču savlaicīgu apmaksu, prasītājs, saskaņā ar līguma 5.4.punktu, aprēķinājis līgumsodu Ls 171,59.

Saskaņā ar Civillikuma 3.pantu, katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst par nepamatotu atbildētāja atsauci uz Civillikuma 1716.panta redakciju, kas stājās spēkā 2014.gada 1.janvārī, jo darījums ir noslēgts 2012.gada 3.decembrī.

Līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija, kas tiek akcentēts arī tiesu praksē (SKC-212/2008.). Prasītājs nav norādījis, kādus zaudējumus parādnieka saistību neizpilde ir nodarījusi pārdevējam. Tiesas ieskatā konkrētajā gadījumā pirkuma līgumā ir noteikts nesamērīgs līgumsods - 0,5% par katru kavējuma dienu, kas ir 182,5% gadā. Šādi procentuāli noteikts līgumsods var turpināties līdz bezgalībai, kas neatbilst līgumsoda mērķim, uz ko vērsta uzmanība judikatūrā (SKC-25/2011), Civillikumā nav ietverta šāda līgumsoda būtība.

Civillikuma 1724.[1]pants paredz tiesai tiesības samazināt pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Tiesas ieskatā pieprasītais līgumsods Ls 171,59 ir uzskatāms par nesamērīgu šim saistību neizpildes gadījumam un neatbilst Civillikumā definētajam līgumsoda mērķim, kā arī labas ticības principam (Civillikuma 1. pants), jo pārsniedz pamatparāda apmēru. Ievērojot, ka pircējs un galvotāja nav godprātīgi izpildījuši maksājumu saistības, lietā nosakāms līgumsods Ls 71,50 apmērā (½ no pamatparāda).

Galvinieka saistība atbilst galvenā parādnieka saistībai (Civillikuma 1696. pants).

2012.gada 3.decembra preču pirkšanas-pārdošanas līguma Nr.DL12/0065 5.6.punkts noteic, ka parakstot šo līgumu persona, kas to parakstījusi, galvo un uzņemas saistības kā Galvinieks saskaņā ar Civillikuma 1692. – 1715. pantu, un apņemas kā pats parādnieks pilnā apmērā atbildēt pārdevējam par pircēja parādu pret pārdevēju, kas pastāv saskaņā ar šo līgumu, tai skaitā, bet ne vien – par galveno parādu un par tā blakus prasījumiem – kavējuma naudu, līgumsodu, kā arī iespējamiem tiesvedības izdevumiem un neiegūto labumu. [..] Ar šo galvojumu izsniegusī persona dod pārdevējam tiesības uzsākt pret viņu pircēja parāda piedziņu, gadījumā, ja pēdējais neievēro savas šajā līgumā noteiktās saistības.

2012.gada 3.decembra preču pirkšanas-pārdošanas līgumu Nr.DL12/0065 pircēja /AS nosaukums/ vārdā parakstījis valdes loceklis /pers. B/, ko apstiprina viņa paraksts un uzņēmuma zīmogs. Atsevišķi minēto līgumu /pers. B/ ir parakstījis kā galvotājs. Tiesa secina, ka nav pamatoti atbildētāja iebildumi paskaidrojumā, ka līgumu viņš parakstīja tikai kā uzņēmuma pārstāvis nevis privātpersona, jo līguma parakstu daļa satur divus /pers. B/ parakstus, gan kā uzņēmuma pārstāvja, gan kā galvotāja ar visiem nepieciešamajiem rekvizītiem, kas liecina, ka atbildētājs nevarēja nezināt par līguma 5.6.punkta nosacījumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1695.pantu, galvojumam ir nepieciešama rakstiska forma, bet likums nenosaka, ka galvojumam jābūt noslēgtam atsevišķa dokumenta veidā, līdz ar to tiesa atzīst, ka galvojuma punkta iekļaušana galvenajā līgumā nav pretrunā Civillikuma noteikumiem, un atbildētāja iebildumi par to ir nepamatoti.

Secinot, ka līgumu /pers. B/ ir parakstījis atsevišķi arī kā galvotājs, tiesa secina, ka /pers. B/ uzņēmies saistības kā pats parādnieks.

Civillikuma 1702.pants noteic, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

Ņemot vērā, ka /AS nosaukums/ nav veicis samaksu par tai piegādātajām precēm, savukārt, /pers. B/ ir apņēmusies atbildēt kā pats parādnieks (pircējs) gadījumā, ja /AS nosaukums/ ir parādā prasītājam, tiesa secina, ka atbildētājam /pers. B/ ir pienākums atbildēt kā pašam parādniekam par /AS nosaukums/ no līguma izrietošajām saistībām.

Atbilstoši Civillikuma 1698.pantam, galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītajiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

2013.gada 11.jūlijā SIA „Dunker Latvija" nosūtījusi /AS nosaukums/un galvotājam /pers. B/ pirmstiesas pretenziju, kurā norādījusi, ka ir piegādājusi preci /AS nosaukums/", prece tika pieņemta bez iebildumiem, iestājies apmaksas termiņš, samaksa Ls 142,99 nav veikta. /AS nosaukums/un galvotājs /pers. B/ aicināti samaksāt parādu un līgumsodu. Prasītājs norādījis, kas samaksa pirmstiesas pretenzijā norādītājā termiņā nav veikta.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Atbildētājs /pers.B/pierādījumus tam, ka saistības pret prasītāju būtu nokārtojis, nav iesniedzis. Atbildētāja iebildumi, ka prasītājs nav iesniedzis pierādījumus, ka parāds nav pilnībā vai daļēji samaksāts, ir atzīstami par nepamatotiem, jo neatbilst Civillikuma 1838.panta nosacījumiem, kas uzliek samaksas pierādīšanas pienākumu atbildētājam.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa atzīst, ka celtā prasība ir pamatota un pierādīta ar lietā iesniegtiem pierādījumiem. No atbildētāja prasītāja labā ir jāpiedzen pamatparādu Ls 142,99 un līgumsodu Ls 71,50, kopā Ls 214,49.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, līdz ar to no /pers. B/ par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Dunker Latvija" piedzenami prasītāja samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli apmierinātajai prasības daļai 75,84 *euro* (Ls 53,30) apmērā, ko veido samaksātā valsts nodeva 71,14 *euro* (Ls 50) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro* (Ls 3,30) apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam /pers. B/ nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41., 97., 193.,pantu, tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Dunker Latvija", vienotais reģistrācijas Nr.40103170914, galveno parādu 203,46 *euro* (divi simti trīs *euro* 46 centi) (Ls 142,99 (viens simts četrdesmit divi lati 99 santīmi)) apmērā, līgumsodu 101,74 *euro* (viens simts viens *euro* 74 centi) (Ls 71,50 (septiņdesmit viens lats 50 santīmi)), tiesāšanās izdevumus 75,84 euro (septiņdesmit pieci *euro* 84 centi) (Ls 53,30 (piecdesmit trīs lati 30 santīmi)), kopā 381,04 *euro* (trīs simti astoņdesmit viens *euro* 04 centi) (Ls 267,79 (divi simti sešdesmit septiņi lati 79 santīmi)), samaksu veicot AS „Swedbank" kods HABALV22, konta Nr.LV74HABA0551030382771, AS „SEB banka" kods UNLALV2X, konta Nr.LV66UNLA0050011889535.

Noteikt /pers.B/sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2014.gada 24.marta, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Krāslavas rajona tiesā.

Tiesnese (personiskais paraksts) G.Kusiņa